

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
НАРОДНА СКУПШТИНА

Посланичка група УЈЕДИЊЕНИ – ССП, ПСГ, ПРЕОКРЕТ, СЛОБА
4. април 2023.године
Београд

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
НАРОДНА СКУПШТИНА
БЕОГРАД

С 4 .04. 2023

Орг. јед.	Број	Прилог	Вредност
01	011-687	7	23

ПРЕДСЕДНИКУ НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ

На основу члана 70. став 1. Устава Републике Србије, члана 40. став 1. тачка 1. Закона о Народној скупштини и члана 150. став 1. Пословника Народне скупштине **подносимо ПРЕДЛОГ ЗАКОНА О КОНЦЕСИОНИМ НАКНАДАМА ЗА ИСТРАЖИВАЊЕ И ЕКСПЛОАТАЦИЈУ РУДНОГ БЛАГА** са предлогом да се узме у претрес.

За представника предлагача одређује се проф. Др Јанко Веселиновић.

НАРОДНИ ПОСЛАНИЦИ

Маријика Тепић

Борко Стефановић

Јелена Милошевић

Далибор Јекић

Данијела др Грујић

Ђорђо Ђорђевић

Жељко Веселиновић

Проф. др Владимир Обрадовић

Марија Лукић

Татјана Пашић

Славиша Ристић

Натан Албахари

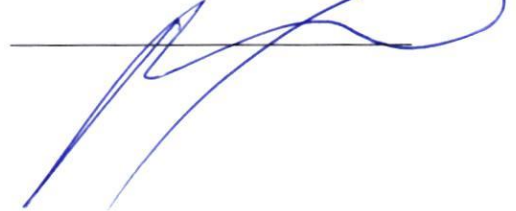
Анна Орег

Павле Грбовић

Проф. др. Јанко Веселиновић

**ЗАКОНА О КОНЦЕСИОНИМ НАКНАДАМА ЗА ИСТРАЖИВАЊЕ И
ЕКСПЛОАТАЦИЈУ РУДНОГ БЛАГА**

Глава прва

1. ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Предмет уређивања

Члан 1.

Законом се уређује начин утврђивања висине, обима и расподела накнада за истраживање и експлоатацију рудног блага, као и накнада за складиштење гасова у геолошким формацијама/структурама (у даљем тексту: накнаде).

Рудним благом, у смислу овог закона сматрају се следеће руде: нафта, гас, злато, сребро, бакар, руде гвожђа, литијум, платина, кобалт, олово, алуминијум, калај, цинк, никал, молибден, паладијум, родијум, телур, магнезијум, галијум, германијум, манган, индијум, уранијум, као и друге руде којима се тргује на међународним берзама.

Значење појединих израза

Члан 2.

Ови изрази имају следеће значење:

- 1) *Министарство* значи министарство надлежно за геологију и рударство;
- 2) *Национална агенција за вршење техничког надзора инвеститора који обавља истраживање и експлоатацију рудног блага*, значи правно лице са јавним овлашћењима која самостално и независно обавља послове у оквиру делокруга и надлежности одређених овим законом и другим прописима везаним за примену овог закона (у даљем тексту: Национална агенција).
Национална агенција, представља правно лице, које је пријављено Комисији Европске Уније. Национална агенција оснива се посебним законом;
- 3) *Истражни простор* је полигон са координатама угаоних тачака, који је омеђен део површине. То је део геолошке средине у оквиру које се изводе геолошка истраживања. Истражни простор је, поред координата на површини, одређен и ограничен дубински: најмањом и највећом дубином истраживања, тако да представља део простора литосфере, који је након спроведеног јавног надметања/тендера, дозволом одређен за истраживање одређене врсте рудног блага (у даљем тексту: истражни простор). Површина се приказује у км²;

- 4) *Експлоатационо лежиште* значи полигон са координатама угаоних тачака омеђен део подземне геолошке формације, пројектоване на површину са локацијским условима, ограничен је најмањом дужином (повлата) и највећом дужином (подина) производње рудног блага, има важеће локацијске дозволе добијене од тела надлежног за просторно планирање и уређење. Површина се приказује у км².
- 5) *Експлоатационо поље* има једно или више експлоатационих лежишта, на различитим дубинама експлоатације, различите површине, просторне оријентације и облика, као и различите врсте или квалитета рудног блага које се експлоатише;
- 6) *Лежиште* значи полигон са координатама угаоних тачака омеђен део подземне геолошке формације, пројектоване на површину, а представљен је било којом седиментном, магматском или метаморфном стеном, која садржи природне комерцијалне количине рудног блага, ограничено најмањом дужином (повлата) и највећом дужином (подином). Површина се приказује у км²;
- 7) *Инвеститор* значи једно или више правних или физичких лица који су у складу са посебним Законом (Закон о концесионим истраживањима и експлоатацији рудног блага), добили дозволу и који је/су склопили концесиони уговор у складу са посебним законом, под условима изричито прописаним посебним законом;
- 8) *Геолошка структура/формација* значи литостратиграфску јединицу унутар које је могуће утврдити и картирати различите слојеве стена које садрже комерцијалне резерве рудног блага;
- 9) *Накнада* значи све накнаде које инвеститор, у складу са овим законом и детаљима дефинисаним у дозволи и концесионом уговору плаћа за коришћење површине истражног простора, површине експлоатационог лежишта, заштитног простора, као и произведеног рудног блага, а сва питања везана за накнаде утврђују се овим законом;
- 10) *Трошкови геолошких истраживања, експлоатације и рударских радова* значе сви признати трошкови и издаци на које инвеститор имао право везано за геолошка истраживања, експлоатацију и рударске радове према одобреним геолошким и рударским пројектима и плановима, као и добијеној дозволи и концесионим уговором.
- 11) *Дозвола* значи дозволу за истраживање рудног блага ради склапања концесионог уговора коју је на основу јавног надметања/тендера, добио један или више инвеститора који су испунили унапред прописане услове за доделу дозволе и на основу које инвеститор/и имају право на директно склапање концесионог уговора под условима изричито прописаним посебним законом;
- 12) *Концесиони уговор* значи уговор који се закључује између Владе Републике Србије и инвеститора након издавања дозволе, у складу са одредбама посебног закона.

Примена прописа

Члан 3.

У случају да су други прописи Републике Србије који се односе на предмет овог закона у супротности са одредбама овог закона, примењиваће се одредбе овог закона.

Глава друга

2. УТВРЂИВАЊЕ НАКНАДА

Члан 4.

Накнаде из члана 1. овог Закона утврђују се за:

- 1) Истраживање и експлоатацију рудног блага;
- 2) Складиштење гасова у геолошким формацијама/структурама.

Глава трећа

3. Накнаде за истраживање и експлоатацију рудног блага

Члан 5.

Накнаде из члана 4. став 1. тачка 1) овог Закона састоји се од:

- 1) укупне новчане накнаде;
- 2) поделе количине произведеног рудног блага.

Укупна новчана накнада за истраживање и експлоатацију рудног блага састоји се од:

- 1) накнаде за површину одобреног истражног простора одређену уписом у регистар истражних простора Министарства, успостављен на основу одредби важећих закона;
- 2) накнаде за површину утврђеног, сваког појединачног експлоатационог лежишта, а ако инвеститор захтева и припадајућег заштитног простора око експлоатационог лежишта, одређену уписом у регистар експлоатационих лежишта Министарства, успостављен на основу одредби важећих закона;
- 3) накнаде за склапање концесионог уговора између инвеститора и Владе Републике Србије, на основу дозволе;
- 4) накнаде за произведене количине рудног блага (код нас уобичајено, рудна рента);
- 5) додатне накнаде за остварену експлоатацију рудног блага;

- б) накнада за вршење техничког надзора инвеститора који обавља истраживање и експлоатацију рудног блага (оснива се по посебном закону).

Укупна новчана накнада из става 2 овог члана не улази у обрачун повратка одобрених трошкова за геолошка истраживања и експлоатацију рудног блага.

Новчане накнаде из става 2. овог члана, прихвата се при обрачуну кумулативних трошкова, а обрачунава се у члану 11. став 4. тачка 4) овог закона.

Подела количине произведеног рудног блага, из става 1. тачка 2) овог члана изражена је у процентуалном делу произведене количине рудног блага које припада Републици Србији и детаљно је приказан у члану 11. овог закона.

Накнаде за површину истражног, експлоатационог и заштитног простора

Члан 6.

Новчана накнада из члана 5. став 2. тачка 1) (за површину одобреног истражног простора) овог закона износи 12.000 динара/км² и обрачунава се годишње рачунајући од дана почетка трајања дозволе и концесионог уговора, а доспева за плаћање најкасније до краја четвртог квартала текуће године.

Новчана накнада из члана 5. став 2. тачка 2) (за површину експлоатационог лежишта) овог закона износи 36.000 динара/км² и обрачунава се годишње рачунајући од дана почетка трајања дозволе и концесионог уговора, а доспева за плаћање најкасније до краја четвртог квартала текуће године.

Ако инвеститор захтева, на основу закона који дефинише геолошка истраживања и рударство, одобрава се заштитни простор уз новчану накнаду која износи 400.000 динара/км² и обрачунава се годишње рачунајући од дана почетка трајања дозволе и концесионог уговора, а доспева за плаћање најкасније до краја четвртог квартала текуће године.

Новчана накнада из става 1., 2. и 3. овог члана плаћа се за период важења дозволе и концесионог уговора за истражни простор и/или експлоатационо лежиште у текућој години, а исти је сразмеран у односу на износ накнаде за читаву календарску годину.

Новчана накнада из става 1., 2. и 3. овог члана приход је државног буџета Републике Србије, а у целости се уступа јединици локалне самоуправе (општина) на чијем подручју се налази истражни простор или експлоатационо лежиште.

Уколико се истражни простор или експлоатационо лежиште налази на подручју више јединица локалне самоуправе, новчана накнада из става 1., 2. и 3. овог члана дели се сразмерно површини простирања истражног простора или експлоатационог лежишта на подручју поједине јединице локалне самоуправе.

Накнаде за закључење концесионог уговора

Члан 7.

Новчана накнада из члана 5. став 2. тачка 3) овог закона, на основу дозволе не може бити мања од 30.000.000 динара.

Новчана накнада из члана 5. став 2. тачка 3) овог закона, на основу дозволе је један од критеријума за избор најповољнијег понуђача/инвеститора јавног надметања за доделу дозволе.

Рок и начин плаћање новчана накнада из члана 5. став 2. тачка 3) овог закона, на основу дозволе утврђује се концесионим уговором, а најкасније 180 дана од датума потписивања концесионог уговора.

Новчана накнада из члана 5. став 2. тачка 3) овог закона, на основу дозволе приход је државног буџета Републике Србије.

Накнада за произведене количине рудног блага

Члан 8.

Новчана накнада из члана 5. став 2. тачка 4) овог Закона, приход је државног буџета Републике Србије и износи 7% од средње берзанске вредности произведеног рудног блага, на дан плаћања.

Износ новчане накнаде из става 1. овог члана дели се на следећи начин:

- 1) 50% јединици/ама локалне самоуправе (општине) на чијем подручју се производи рудно благо;
- 2) 20% на посебан рачун месне/их заједнице/а на чијем подручју се експлоатише рудно благо, отворен у општини, за финансирање исказаних потреба становника месне/их заједнице/а;
- 3) 30% државном буџету Републике Србије. Ако се производња рудног блага врши на простору Аутономне Покрајине, ова накнада се дели на једнаке делове на буџет Републике Србије и буџет Аутономне Покрајине.

Уколико се експлоатационо лежиште на којем се експлоатише рудно благо налази на подручју више јединица локалне самоуправе или јединица месних заједница, новчана накнада из става 2. овог члана дели се сразмерно површини простирања истражног простора или производног лежишта, на подручје поједине јединице локалне самоуправе.

Инвеститор је дужан да достави Министарству и Националној агенцији за вршење техничког надзора инвеститора који обавља истраживање и експлоатацију рудног блага податке о експлоатисаним количинама рудног блага и податке о тржишној/берзанској вредности произведених количина рудног блага у претходном кварталу, најкасније десетог дана наредног квартала.

Новчана накнада из члана 5. став 2. тачка 4) овог Закона обрачунава се најмање квартално и доспева на наплату петнаестог дана наредног квартала.

Додатна накнада за остварену експлоатацију рудног блага

Члан 9.

Новчана накнада из члана 5. став 2. тачка 5) овог Закона за остварену експлоатацију рудног блага на експлоатационом лежишту, обрачунава се и исплаћује на следећи начин:

- 1) 250.000 US\$ у динарској противвредност када укупна експлоатација рудног блага достигне берзанску вредност од 5.000.000 US\$;
- 2) 250.000 US\$ у динарској противвредности када укупна експлоатација рудног блага достигне берзанску вредност од 5.000.000 US\$;
- 3) 250.000 US\$ у динарској противвредности за сваку следећу експлоатацију рудног блага када достигне берзанску вредност од 5.000.000 US\$.

Рок и начин плаћања новчане накнаде из члана 5. став 2. тачка 5) овог Закона, утврђује се на основу дозволе и концесионог уговора између инвеститора и Владе Републике Србије, а не касније од 31.01. текуће године за претходну годину.

Новчане накнаде из овог члана, став 1., приход је државног буџета Републике Србије, а у целости се уступа корисницима који су одређени, у члану 12. овог закона. Намена ове накнаде детаљно је одређена у члану 12. овог Закона. Инвеститор ову новчану накнаду директно уплаћује на достављене наменске рачуне корисника.

Накнаде за правно лице за вршење техничког надзора инвеститора који обавља истраживање и експлоатацију рудног блага

Члан 10.

Новчана накнада из члана 5. став 2. тачка б) овог Закона износи 100.000 US\$ у динарској противвредност и обрачунава се годишње рачунајући од дана почетка рока трајања дозволе и концесионог уговора, па се за сваку годину увећава за 4%.

Новчана накнада из члана 5. став 2. тачка б) овог Закона, за истражни простор и/или експлоатационо лежиште рудног блага, на којем трају геолошка истраживања и/или експлоатација рудног блага, по одредбама Закона о рударству и геолошким истраживањима или претходним законима, износи 100.000 US\$ у динарској противвредност, а увећава се за 4% за сваку годину од почетне године вршења геолошких истраживања и/или експлоатације рудног блага. Укупан увећан износ ове накнаде, исплаћује се до краја четвртог квартала текуће године за ту годину, а не може бити већи од 40.000.000 динара.

Наредне године, после исплате накнаде из става 2. овог члана, тако увећана накнада се повећава за 4% у складу са ставом 1. овог члана.

Новчана накнада из члана 5. став 2. тачка б) овог Закона плаћа се једном годишње, до краја јануара месеца за текућу годину, за време трајања дозволе и концесионог уговора.

Рок и начин плаћања новчане накнаде из члана 5. став 2. тачка б) овог Закона уређује се на основу дозволе и концесионог уговора између инвеститора и Владе Републике Србије.

Новчана накнада из члана 5. Став 2. тачка б) овог закона приход је Националне агенције за вршење техничког надзора инвеститора који обавља истраживање и експлоатацију рудног блага, која се оснива по посебном закону.

Подела количине експлоатисаног рудног блага

Члан 11.

Подела количине експлоатисаног рудног блага, из члана 5. става 1. тачка 2) овог Закона изражава се у процентуалном делу од количине експлоатисаног рудног блага која припада Републици Србији.

Процентуални део од експлоатисане количине рудног блага рачуна се помићу R-фактора (R) за сваки квартал, а обрачунава се на основу средње берзанске вредности на дан обрачуна.

R-фактор (R) се израчунава на начин како следи:

$$R = X/Y$$

где је:

- 1) X - износ оствареног кумулативног „нето прихода“ инвеститора, који се рачуна на основу берзанских цена и на основу експлоатисаних количина рудног блага на основу дозволе и закљученог концесионог уговора између Владе Републике Србије и инвеститора у претходном кварталу.
- 2) Y - износ „кумулативних признатих капиталних трошкова“ на основу експлоатисаних количина рудног блага на основу дозволе и закљученог концесионог уговора између Владе Републике Србије и инвеститора у претходном кварталу.
- 3) „Нето приход“ представља укупан новчани износ који је приходовао инвеститор ради повратка трошкова као и његов део прихода од поделе експлоатисаних количина рудног блага на основу дозволе и склопљеног концесионог уговора, умањен за оперативне трошкове.
- 4) „Кумулативни капитални трошкови“ представљају све одобрене развојне трошкове и трошкове експлоатације на основу дозволе и закљученог концесионог уговора и одобрених пројеката геолошких истраживања и/или пројеката експлоатације рудног блага.

Процент од поделе количине експлоатисаног рудног блага на који инвеститор има право од првог дана експлоатације једнак је проценту према вредности R-фактора (R) како следи:

R-фактора (R): Процент на који инвеститор има право:

- 1) $0 < R < 1.0$ 90%
- 2) $1.0 < R < 1.5$ 80%
- 3) $1.5 < R < 2.0$ 70%
- 4) $R > 2.0$ 60%.

Све компоненте и начин израчунавања R-фактора (R), као и обавезе инвеститора и Националне агенције за вршење техничког надзора инвеститора који обавља истраживање и експлоатацију рудног блага, одобравање и праћење истог, детаљно ће бити уређене у концесионом уговору закљученог између инвеститора и Владе Републике Србије.

Враћање трошкова, на које инвеститор има право, биће саставни део закљученог концесионог уговора између инвеститора и Владе Републике Србије.

Намена ове накнаде детаљно је дефинисана у члану 12. овог Закона.

Рок и начин плаћања новчане накнаде из члана 5. став 1. тачка 2) овог Закона, утврђује се на основу концесионог уговора између инвеститора и Владе Републике Србије, а не касније од 31.01. текуће године за претходну годину.

Глава четврта

Намена наплаћених концесионих накнада

Члан 12.

Намена и расподела концесионих накнада из члана 9. и члана 11. овог Закона, врши се на следећи начин:

- 1) 1% наплаћених концесионих накнада, уплаћује се на рачун удружења родитеља деце оболеле од рака, уз обавезу да:
  - (1) 25% уплаћеног новца користи за редовне активности удружења родитеља;
  - (2) 75% уплаћеног новца, удружења родитеља мора да уплати на новоотворене наменске рачуне за лечење деце која болују од ретких болести у иностранству;
  - (3) Средства се уплаћују након обраћања регистрованих удружења родитеља и неопходних провера медицинске и друге документације, 50% укупне цене лечења за свако дете које болује од ретких болести у иностранству, док има новца на наменском рачуну за те потребе;
  - (4) Удружења родитеља израђују, до 28.02. текуће године, извештај о потрошњи новца за претходну годину, који доставља Министарству здравља и Министарству задуженом за рударство и геологију.
- 2) 33% наплаћених концесионих накнада, уплаћује се на посебне рачуне министарства надлежног за здравство (11%) и министарства надлежног за образовање (11%), а распоређује се за повећање зарада свих запослених у здравству и свих запослених у образовању, од предшколског до високог образовања; такође, уплаћује се на посебни рачун Министарства пољопривреде (11%) за повећање субвенција пољопривреди.
- 3) 33% наплаћених концесионих накнада, уплаћује се за потребе и на рачун правног лица за изградњу и одржавање филтера индустријских гасова великих стационарних извора загађења ваздуха, која се оснива по посебном Закону;

- 4) 33% наплаћених концесионих накнада, уплаћује се за потребе и на рачун правног лица за изградњу и одржавање пречистача комуналних и индустријских отпадних вода, која се оснива по посебном Закону.

Глава пета

4 Накнада за складиштење гасова у геолошким формацијама/структурама

Члан 13.

Новчана накнада за површину одобреног истражног простора за складиштење гасова у геолошким формацијама/структурама износи 20.000 динара/км², а обрачунава се годишње рачунајући од дана почетка рока трајања дозволе и концесионог уговора, а плаћа је инвеститор најкасније до краја четвртог квартала текуће године.

Новчана накнада за површину утврђеног експлоатационог лежишта за складиштење гасова у геолошким формацијама/структурама износи 40.000 динара/км², а обрачунава се годишње рачунајући од дана почетка рока трајања дозволе и концесионог уговора, а плаћа је инвеститор најкасније до краја четвртог квартала текуће године.

Новчана накнада из става 1. и 2. овог члана плаћа се за период важења дозволе и концесионог уговора за истражни простор и/или експлоатационо лежиште у текућој години, а исти је сразмеран у односу на износ накнаде за читаву календарску годину.

Новчана накнада из става 1. и 2. овог члана приход је државног буџета Републике Србије, а у целости се уступа јединици локалне самоуправе на чијем подручју се налази истражни простор или експлоатационо лежиште.

Износ новчане накнаде из става 1. и 2. овог члана дели се на следећи начин:

- 1) 50% јединици/ама локалне самоуправе (општине) на чијем подручју се врши складиштење гасова у геолошким формацијама/структурама;
- 2) 20% од укупне накнаде мора бити депонован на посебном рачуну општине, за те месне заједнице, а потрошено за финансирање исказаних потреба пријављених становника у јединици/ама локалне самоуправе (месне заједнице) на чијем подручју се просторно налази складиште гаса;
- 3) 30% државном буџету Републике Србије. Ако се складиштење гасова у геолошким формацијама/структурама врши на простору Аутономне Покрајине, ова накнада се дели на једнаке делове на буџет Републике Србије и буџет Аутономне Покрајине.

Уколико се истражни простор или експлоатационо лежиште за складиштење гаса у геолошким формацијама/структурама налази на подручју више јединица локалне самоуправе (општина) или јединица самоуправе (месне заједнице), новчана накнада из

става 2. овог члана дели се сразмерно површини простирања истражног простора или производног поља, на подручје поједине јединице локалне самоуправе.

За складиштење гасова у геолошким формацијама/структурама не плаћа се накнада за утиснуте и произведене количине гаса у/из геолошких формација/структура.

Глава шеста

5 Прелазне и завршне одредбе

Годишње усклађивање динарских вредности

Члан 14.

Влада Републике Србије, одмах по утврђивању пораста индекса цена на мало за претходну годину, у Републици Србији, предлаже Народној скупштини Републике Србије измене и допуне овог Закона, у делу који се односи на динарске вредности, тако да се динарска вредност увећа за пораст индекса цена на мало за претходну годину, у Републици Србији.

Нова вредност обрачунава се од датума јавно објављеног пораста индекса цена на мало за претходну годину, у Републици Србији.

Ступање на снагу Закона

Члан 15.

Закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије“.

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ

I. УСТАВНИ ОСНОВ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА

Уставни основ за доношење овог закона садржан је:

У члану 16. став 2. Устава Републике Србије, прописано је да потврђени међународни уговори морају бити у складу с Уставом.

У члану 74. став 3. Устава Републике Србије, прописује да је свако дужан да чува и побољшава животну средину.

У члану 82. став 1. Устава Републике Србије, прописано је да економско уређење у Републици Србији почива на тржишној привреди.

У члану 85. став 2. Устава Републике Србије, прописано је да странци могу стећи право концесије на природним богатствима и добрима од општег интереса.

У члану 87. став 1. Устава Републике Србије, прописано је да су природна богатства и добра за која је законом одређено да су од општег интереса, у државној имовини.

У члану 91. став 2. Устава Републике Србије, прописује да је обавеза плаћања пореза и других дацбина општа и да се заснива на економској моћи обвезника.

II. РАЗЛОЗИ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА

1. **Предлог Закона** о концесионим накнадама за истраживање и експлоатацију рудног блага, решава проблем „...вредност „ископане“ минералне сировине утврђује актом Владе сваке друге године, на основу тржишне вредности...“, став 2. члана 8. Закон о рударству и геолошким истраживањим, што је у супротности са **чланом 82. став 1. Устава Републике Србије**. Међународне берзе минералних сировина (рудног блага) одређују тржишну вредност произведене минералне сировине/рудно благо, најмање 5 дана недељно.

Чињеница је да се минералне сировине/руде не добијају само „копањем“ (став 2. члан 8.), нпр. нафта и гас. Да ли ово значи да НИС нема никаквих обавеза плаћања невероватно мале накнаде од 3%, рудне ренте. Може се десити да НИС тражи враћање већ исплаћене мизерне накнаде (рудне ренте), због тога што они нафту и гас не истражују и производе „копањем“. НИС користи технолошки процес „бушње“ током истраживања и производње нафте и гаса, па не постоји Законски основ за одређивање цене њиховог производа (сирова нафта и гас).

2. **Предлог Закона** о концесионим накнадама за истраживање и експлоатацију рудног блага предлажен је ради решавања проблема који је створио Закон о рударству и геолошким истраживањим, због тога што је одредио у члану 71. став 1. тачка 3) (површину експлоатационог лежишта/поља) и члану 71. став 1. тачки 6) (површину заштитног простора), а није предвидео припадајуће накнаде за коришћење тог простора Републике Србије. Закон о накнадама за коришћење јавних добара, такође није препознао накнаде за површине одређене у члану 71., тачка 3. и тачка 6), и у било

ком члану или табели. Закон о накнадама за коришћење јавних добара, у табели 2 једино препознаје накнаде за истражни простор и његово задржавање, различите површине, али не и за површину експлоатационог лежишта/поља, а камоли за површину заштитног простора. Решења у овом Закону заснивана су на **члану 91. став 2. Устава Републике Србије** прописује да је обавеза плаћања пореза и других даубина општа и да се заснива на економској моћи обвезника.

Члан 6., став 3. Закон о концесионим накнадама за истраживање и експлоатацију рудног блага даје право инвеститору да сам донесе одлуку да ли жели да му се одобри заштитни простор за производно лежиште, за који ће плаћати прописану накнаду, а за површину експлоатационог простора накнада је обавезна.

3. **Предлог Закона** о концесионим накнадама за истраживање и експлоатацију рудног блага, члан 12. став 1., тачка 3) и 4), одређује да се део концесионих накнада од производње рудног блага уплати на рачун правног лица за монтажу и одржавање филтера индустријских гасова великих стационарних извора загађења ваздуха и правног лица за изградњу и одржавање пречистача комуналних и индустријских отпадних вода, која се оснивају по посебним Законом. Члан 12. став 1., тачка 3) и 4) у складу је са чланом **74. став 3. Устава Републике Србије** који прописује да је свако дужан да чува и побољшава животну средину. Као што је опште познато, да инвеститори у Србији, који се баве истраживањем и производњом рудног блага и металургијом највише загађују земљиште, ваздух и воду (површинску, подземну).
4. **Предлог Закона** о концесионим накнадама за истраживање и експлоатацију рудног блага, члан 1. став 2), у складу је са Директивом 94/22/ЕЗ о условима за одобравање и коришћење дозволе за тражење, истраживање и производњу угљоводоника, која одређује у члану 6. став 2., тачка 3), да правила за плаћање доприноса одређује држава, док члан 6. став 4., тачка 3), одређује да држава врши заштиту својих финансијских интереса. Угљоводоници су нафта и гас, а они су дефинисани као рудно благо, а са њима се тргује на берзама, као и са остале 23 руде (минералне сировине/рудно благо).
5. **Предлог Закона** о концесионим накнадама за истраживање и експлоатацију рудног блага, члан 10., у складу је са Директивом 94/22/ЕЗ о условима за одобравање и коришћење дозволе за тражење, истраживање и производњу угљоводоника, која одређује у члану 6., тачка 4) да држава осигурава надзор нужан за осигурање испуњења услова, захтева и обавеза инвеститора. Финансирање наведеног надзора, одређује члан 10., а врши га правно лице за вршење техничког надзора инвеститора који обавља истраживање и експлоатацију рудног блага, која се оснива посебним Законом.
6. Извештај о скринингу Србија, Поглавље 15 – Енергетика, урађен на основу билатералних састанака од 29-30.04. и 11-12.06.2014.године:
  - референцира Директиву 94/22/ЕЗ, први пут, на страни 6, пасус 1;
  - констатује да ће бити потребно додатно законодавство како би се законодавни оквир у потпуности ускладио са Директивом 94/22/ЕЗ нарочито у погледу услова за одобравање и коришћење дозволе за тражење, истраживање и производњу угљоводоника, страна 6, пасус 3;

Због тога је Предлог **Закона** о концесионим накнадама за истраживање и експлоатацију рудног блага, један од Закона којима се врши усклађивање са ЕУ законодавством.

III. ОБЈАШЊЕЊЕ ОСНОВНИХ ПРАВНИХ ИНСТИТУТА И ПОЈЕДИНАЧНИХ РЕШЕЊА

У члану 1. Предлога Закона о концесионим накнадама за истраживање и експлоатацију рудног блага уређује начин утврђивања висине, обима и расподеле накнада за истраживање и експлоатацију рудног блага, као и накнада за складиштење гасова у геолошким формацијама, став 1, члан 1. Такође, став 2, члан 1., предлога Закона утврђује шта је рудно благо.

У члану 2. Предлога Закона о концесионим накнадама за истраживање и експлоатацију рудног блага дефинисано је значење изрази.

У члану 3. Предлога Закона о концесионим накнадама за истраживање и експлоатацију рудног блага дефинише се обавеза примене одредби овог Закона.

У члану 4. Предлога Закона о концесионим накнадама за истраживање и експлоатацију рудног блага дефинишу се накнаде у зависности од делатности инвеститора и то за истраживање и експлоатацију рудног блага и за складиштење гасова у геолошким формацијама/ структурама.

У члану 5. Предлога Закона о концесионим накнадама за истраживање и експлоатацију рудног блага дефинише се шест (6) врста новчаних накнада, а као седма подела производње. Новчане накнаде су детаљно дефинисане у посебним члановима, од члана 6. до члана 10. Закона, а подела производње је дефинисана у члану 11.

У члан 6. Предлога Закона о концесионим накнадама за истраживање и експлоатацију рудног блага дефинишу се вредности накнада за истражни, експлоатациони и заштитни простор, која износи од 12.000 до 400.000 динара/км², као и време плаћања истих.

У члану 7. Предлога Закона о концесионим накнадама за истраживање и експлоатацију рудног блага дефинисана је, први пут у нашем законодавству, накнаду за склапање концесионог уговора. Плаћа се само једном, а износи најмање 30.000.000 динара, а искључиви је приход буџета Републике Србије.

У члану 8. Предлога Закона о концесионим накнадама за истраживање и експлоатацију рудног блага дефинисана је накнада за произведене количине рудног блага (код нас уобичајено, „рудна рента“), која износи 7% од средње берзанске вредности, произведеног рудног блага, на дан плаћања. „Рудна рента“ дели се на следећи начин: 50% општина/ма, 20% месне/им заједници/ама и 30% државном буџету Републике Србије и Аутономне Покрајине.

У члану 9. Предлога Закона о концесионим накнадама за истраживање и експлоатацију рудног блага дефинисана је додатна накнада за остварену експлоатацију рудног блага. Ова накнада, у вредности од 250.000 US\$ или 30.000.000 динара, обрачунава се сваки пут када

укупна експлоатација рудног блага достигне берзанску вредност (Лондон, Њујорк или Хонконг) од 5.000.000 US\$.

У члану 10. Предлога Закона о концесионим накнадама за истраживање и експлоатацију рудног блага дефинисана је накнада за Националну агенцију за вршење техничког надзора инвеститора који обавља истраживање и експлоатацију рудног блага. Ова накнада је слична накнади коју плаћају авио компаније контроли лета током прелета територије Републике Србије.

Човек (људи), нису по природним законима створени да лете (нпр. птице), тј. да користе атмосферу за друге потребе осим дисања, као што нису створени да своје послове обављају, за своју добробит и потребе, испод површине земље, тј. у литосфери (нпр. Кртица).

Код нас и у свету, усвојена је пословна пракса да авио компаније плаћају накнаду за надзор летења људима кроз атмосферу, контроли лета. У свету постоји усвојена пословна пракса да инвеститори који се баве геолошким истраживањем и експлоатацијом рудног блага плаћају технички надзор, за послове које људи обављају у литосфери, са истим или сличним овлашћењима као контрола лета, и то државном правном лицу/институцији која врши независни технички надзор над свим њиховим пословним активностима.

Ова накнада износи 100.000 US\$ или 12.000.000 динара. Обрачунава се годишње рачунајући од дана почетка рока трајања дозволе и концесионог уговора, па се за сваку годину увећава за 4%.

Ова накнада, на простору у којем трају геолошка истраживања и/или постоји експлоатационо поље рудног блага, по одредбама Закона о рударству и геолошким истраживањима или претходних закона, износи 100.000 US\$ или 12.000.000 динара, а увећава се за 4% за сваку годину од почетне године вршења геолошких истраживања и/или експлоатације рудног блага. Укупан увећани износ ове накнаде, исплаћује се до краја четвртог квартала текуће године за ту годину, а не може бити већи од 40.000.000 динара.

У члану 11. Предлога Закона о концесионим накнадама за истраживање и експлоатацију рудног блага дефинисана је подела количине експлоатисаног рудног блага, која се приказује у процентуалном делу од количине експлоатисаног рудног блага која припада Републици Србији. Процентуални део од експлоатисане количине рудног блага рачуна се помоћу R-фактора, по посебној формули.

Елементи формуле за рачунање R-фактора, приказане у Закону, су: X - износ оствареног кумулативног „нето прихода“ инвеститора и Y - износ „кумулативних признатих капиталних трошкова“. Дато је и дефиниција за „Нето приход“ и „Кумулативни капитални трошкови“.

Процент на који Република Србија има право креће се од 10% до 40% количине произведеног рудног блага по формули R-фактора. Не треба заборавити да је инвеститор до примене формуле R-фактора већ платио 7% „рудне ренте“ (члан 8), 5% за остварену производњу (члан 9), као и накнаде за: истражни, производни и заштитни простор (члан 6), склапање концесионог уговора (члан 7) и за Националну агенцију (члан 10).

У члану 12. Предлога Закона о концесионим накнадама за истраживање и експлоатацију рудног блага дефинисана је намена наплаћених концесионих накнада по члану 9. и члану 11., и то: 1% за удружење родитеља деце оболеле од рака, као и за лечење деце оболеле од ретких болести која морају да се лече у иностранству; 33% за повећање: зарада свих запослених у здравству (11%), зарада свих запослених у образовању (11%), као и субвенција пољопривреди (11%); 33% правном лицу за изградњу и одржавање филтера индустријских гасова великих стационарних извора загађења ваздуха; и 33% правном лицу за изградњу и одржавање пречистаче комуналних и индустријских отпадних вода.

У члану 13. Предлога Закона о концесионим накнадама за истраживање и експлоатацију рудног блага дефинисана је накнада за складиштење гасова у геолошким формацијама/структурама, који износи 20.000 до 40.000 динара/км² као и њена расподела општини, месној заједници и буџету Републике Србије.

У члану 14. Предлога Закона о концесионим накнадама за истраживање и експлоатацију рудног блага одређује годишње усклађивање новчаних накнада.

У члану 15. Предлога Закона о концесионим накнадама за истраживање и експлоатацију рудног блага дефинисано је ступање на снагу истог.

IV. АНАЛИЗА ЕФЕКТА ЗАКОНА

Предлог Закона о концесионим накнадама за истраживање и експлоатацију рудног блага, а нарочито његова примена, створио би позитиван ефект на повећања укупног прихода Републике Србије, на тржишним основама. Према доступним подацима за 2021. годину, да је примењен предложени Закон, укупни приход на тржишним основама, Републике Србије био би повећан за око 1 (једне) милијарде америчких долара (US\$), или око 110/120 милијарди динара. Тржишно повећање прихода створило би позитиван ефекат, као што следи:

- 1) на повећање буџета Републике Србије, буџета општина на чијој територији се врше геолошка истраживања и/или експлоатација рудног блага, као и до повећања прихода месних заједница, где би становници истих имали право да одлуче како ће те приходе користити за повећање свог друштвеног стандарда, а на територији на

- којој се врше геолошка истраживања и/или експлоатација рудног блага, члан 6., члан 8. и члана 13., предложеног Закона;
- 2) на повећање буџета удружења родитеља деце оболеле од рака, као и за лечење деце оболеле од ретких болести који морају да се лече у иностранству, тачка 1., став 1., члан 12., предложеног Закона;
  - 3) на повећање зарада свих запослених у здравству, свих запослених у образовању, као и за повећање субвенција пољопривреди, тачка 2., став 1., члан 12., предложеног Закона;
  - 4) на смањење укупног загађења ваздуха у Републици Србији, формирањем и радом правног лица за изградњу и одржавање филтера индустријских гасова великих стационарних извора загађења ваздуха, која се оснива по посебном Закону, тачка 3), став 1., члана 12., предложеног Закона;
  - 5) на смањење укупног загађења вода (површинских, подземних) у Републици Србији, формирањем и радом правног лица за изградњу и одржавање пречистача комуналних и индустријских отпадних вода, која се оснива по посебном Закону, тачка 4., став 1., члана 12., предложеног Закона.

V. ПРОЦЕНА ФИНАНСИЈСКИХ СРЕДСТАВА ПОТРЕБНИХ ЗА СПРОВОЂЕЊЕ ОВОГ ЗАКОНА

За спровођење овог закона није нужно обезбедити додатна финансијска средства у буџету Републике Србије.

Коначну процену треба да направи министарство надлежно за послове финансија.

Укупна средства која су неопходна за спровођење овог закона, само у временском периоду увођења у примену овог Закона, не прелазе једнодневни (1) укупни приход, који може да реализује Република Србија, следећих неколико деценија.

ИЗЈАВА О УСКЛАЂЕНОСТИ ПРОПИСА СА ПРОПИСИМА ЕВРОПСКЕ УНИЈЕ

1. Орган државне управе, односно други овлашћени предлагач прописа
Народни посланик проф. др Јанко Веселиновић

2. Назив прописа

Предлог закона о концесионим накнадама за истраживање и експлоатацију рудног блага

Proposal of the law on concession fees for the exploration and exploitation of mineral resources

3. Усклађеност прописа с одредбама Споразума о стабилизацији и придруживању између Европских заједница и њихових држава чланица, са једне стране, и Републике Србије са друге стране („Службени гласник РС”, број 83/08) (у даљем тексту: Споразум):

а) Одредба Споразума која се односе на нормативну саржину прописа,

/

б) Прелазни рок за усклађивање законодавства према одредбама Споразума,

/

в) Оцена испуњености обавезе које произлазе из наведене одредбе Споразума,

/

г) Разлози за делимично испуњавање, односно неиспуњавање обавеза које произлазе из наведене одредбе Споразума,

/

д) Веза са Националним програмом за усвајање правних тековина Европске уније.

/

4. Усклађеност прописа са прописима Европске уније:

а) Навођење одредби примарних извора права Европске уније и оцене усклађености са њима,

/

б) Навођење секундарних извора права Европске уније и оцене усклађености са њима,

Директива бр. 94/22/ЕЗ Европског парламента и Савета о условима за издавање и коришћење овлашћења за проспекцију и производњу угљоводоника

Directive 94/22/EC of the European Parliament and of the Council of 30 May 1994 on the conditions for granting and using authorizations for the prospection, exploration and production of hydrocarbons

Поптпуно усклађено.

в) Навођење осталих извора права Европске уније и усклађеност са њима,

/

г) Разлози за делимичну усклађеност, односно неусклађеност,

/

д) Рок у којем је предвиђено постизање потпуне усклађености прописа са прописима Европске уније

/

5. Уколико не постоје одговарајуће надлежности Европске уније у материји коју регулише пропис, и/или не постоје одговарајући секундарни извори права Европске уније са којима је потребно обезбедити усклађеност, потребно је образложити ту чињеницу.

С обзиром да постоје секундарни извори права Европске уније који обрађују овај Предлог закона, уз овај Предлог закона се доставља Табела усклађености.

6. Да ли су претходно наведени извори права Европске уније преведени на српски језик?

/

7. Да ли је пропис преведен на неки службени језик Европске уније?

/

8. Сарадња са Европском унијом и учешће консултаната у изради прописа и њихово мишљење о усклађености.

/

ТАБЕЛА УСКЛАЂЕНОСТИ ПРОПИСА СА ПРОПИСИМА ЕВРОПСКЕ УНИЈЕ

<p>1. Назив прописа ЕУ</p> <p>Директива 94/22/ЕЗ Европског парламента и Савета од 30 маја 1994 . године о 94/22/ЕЗ о условима за одобравање и коришћење дозволе за тражење, истраживање и производњу угљоводоника – делимично усклађено</p> <p><i>(Directive 94/22/EC of the European Parliament and of the Council of 30 May 1994 on the conditions for granting and using authorizations for the prospection, exploration and production of hydrocarbons)</i></p>		<p>2. „CELEX” ознака ЕУ прописа</p> <p>1994L0022</p>				
<p>3. Орган државне управе, односно други овлашћени предлагач прописа</p> <p>15 народних посланика Посланичке групе Уједињени чији је носилац др Јанко Веселиновић</p>		<p>4. датум израде табеле</p> <p>29.03.2023.</p>				
<p>5. Назив (важећег, нацрта, предлога) прописа чије одредбе су предмет анализе усклађености са прописом ЕУ</p> <p>Предлог закона о концесионим накнадама за истраживање и експлоатацију рудног блага</p> <p><i>Proposal of the law on concession fees for the exploration and exploitation of mineral resources</i></p>						
<p>6. Усклађеност одредаба прописа са одредбама прописа ЕУ</p>						
а)	а1)	б)	б1)	в)	г)	д)
Одредба прописа ЕУ (члан,)	Садржина одредбе	Одредба прописа (члан, став,	Садржина одредбе	Усклађеност одредбе прописа са одредбом прописа ЕУ	Разлози за делимичну усклађеност, неусклађеност или непреносивост	Напомена о усклађености прописа са прописима ЕУ

став, подс тав, тачк а, анек с)		тачк а)				
Чла н 6, тачк а 3, став 2	одредба предвиђа да се да правила за плаћања накнада одређује држава чланица	Члан 5	одредба дефинише новчане накнаде	Потпуно усклађено		Потпуно усклађено

Београд, 4. април 2023. године

НАРОДНИ ПОСЛАНИК

проф. др Јанко Веселиновић

НАРОДНИ ПОСЛАНИЦИ

Мариника Тепић

Борко Стефановић

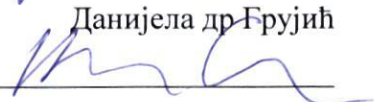
Јелена Милошевић

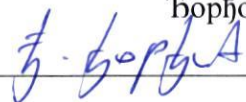
Далибор Јекић

Данијела др Грујић

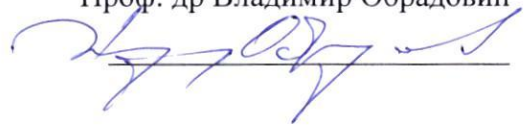
Ђорђо Ђорђевић

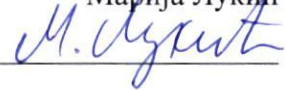
Жељко Веселиновић

Проф. др Владимир Обрадовић

Марија Лукић

Татјана Пашић

Славица Ристић

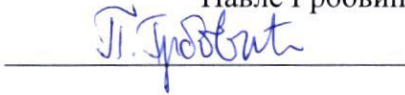
Натан Албахари

Анна Орег

Павле Грбовић

Проф. др. Јанко Веселиновић

